

Het Comité voor een Andere Politiek (CAP) besliste op 3 februari om onder eigen vlag en in gans België deel te nemen aan de federale verkiezingen van 10 juni 2007. De SAP pleitte tegen deze verkiezingsdeelname. Na de breuk met Une Autre Gauche, stukgelopen samenwerkingsgesprekken met de PvdA en zonder een duidelijk engagement van de drie 'boegbeelden', zou een kleine uitslag de grote ambities wel eens in de weg kunnen staan. We peilden naar de mening van enkele protagonisten. **Filip De Bodt: "Geen werk gemaakt van verbreding"**

Filip De Bodt, LEEF-gemeenteraadslid in Herzele was ook aanwezig op de CAP-conferentie van 3 februari. Hij keerde die dag niet meteen enthousiast terug naar huis.

Filip De Bodt: "Een congres is een congres. Je kan je dus enkel maar neerleggen bij de besluiten ervan. Ik stel me echter vragen bij de representativiteit van de aanwezigen op 3 februari. Als je de koppen telde, kon je enkel maar vaststellen dat er weinig in huis is gekomen van de grote verbreding. Ten eerste waren er al een stuk minder mensen dan voorheen. Daarnaast heb ik er bitter weinig mensen gezien uit de vredesbeweging, de vrouwenbeweging of de milieubeweging. Ook op syndicaal vlak stelde het niet zo veel voor. Je kon dan weer wel vaststellen dat de zaal nogal LSP-georiënteerd was. Wel, onder die omstandigheden vrees ik dat het resultaat én de politieke invloed van CAP navenant zullen zijn. Dat klinkt misschien wat misprijzen, maar het is wel de realiteit."

Zie jij Leef-Herzele een rol spelen in de verkiezingscampagne?

Filip De Bodt: "Dat beslissen we binnenkort op een vergadering. Maar persoonlijk vind ik niet dat we aan die lijsten moeten meewerken. Het enthousiasme om campagne te voeren voor CAP is hier toch wel miniem. Met alle respect voor de mensen die nu wél voluit willen gaan voor deze campagne, maar ik vrees dat wij er ons enkel door zouden marginaliseren. De basis is gewoonweg onvoldoende breed."

Jullie verdedigden op het congres een kartelformule met Groen! Gaan jullie die piste nu nog verder verkennen?

Filip De Bodt: "Ook dat moeten we nog beslissen. Voor alle duidelijkheid: ik deel heel wat van de kritieken die binnen CAP gemaakt worden op Groen!. We staan vandaag wel voor een belangrijk debat rond klimaatwijziging en hoe dat aan te pakken. De vraag is hoe je de klimaatwijziging te lijf kan gaan, zonder de kloof tussen arm en rijk te vergroten, zonder onze herverdeling van de welvaart op de helling te plaatsen. Gaan we de rekening door- schuiven naar de consument en die opnieuw de schuld geven? Dat is een zeer belangrijk debat voor links. Binnen Groen! hoor je geen eenduidig antwoord op die vraag. Reden te meer, vind ik, om druk uit te oefenen op die partij. Mensen als Wouter Devriendt of Peter Tom Jones nemen duidelijk wél een interessante positie in dit debat in. Probeer dan via debat die gasten te verlinksen. Daarnaast zitten we met die 5% kiesdrempel. Ik vind dat je aan politiek moet doen om uiteindelijk verkozenen te behalen en linkse mensen in het parlement te krijgen. In de huidige situatie denk ik dat dit enkel kan door samenwerkingsverbanden aan te gaan met anderen. Na SP.A-rood is er misschien nood aan een Groen!-rood."

Herman Michiel: "Naar een comité voor een andere CAP?"

Herman Michiel lag mee aan de basis van het verzoekschrift rond de Europese grondwet dat George Debunne, Jef Sleetx en Lode Van Outrive in 2005 indienden bij het Vlaams Parlement en dat eigenlijk ook de start betekende van een beweging die via het generatiepact zou uitmonden in het Comité voor een Andere Politiek. Hij coördineerde binnen CAP de werkgroep Europa. Wat denkt hij

vandaag over de verkiezingscampagne van CAP?

Herman Michiel: "Dat er een politiek alternatief nodig is, staat voor mij buiten kijf. Aanvankelijk dacht ik ook wel dat een beweging getrokken door Sleenckx en Van Oottrive heel wat mogelijkheden had. Mijn twijfel groeide echter toen ik vaststelde dat CAP nauwelijks over een echte structuur en een democratische besluitvorming beschikte. Als je dan naar de gebeurtenissen uit het najaar van 2006 kijkt, kan je enkel maar besluiten dat CAP onvoldoende structuur en bagage in huis heeft om de taak die het zich voorgenomen had, te kunnen volbrengen. Als negatief hoogtepunt was er dat krankzinnige initiatief om vanuit het Vlaamse CAP een initiatief te nemen in Wallonië, tegen het bestaande initiatief 'Une Autre Gauche' in. Die Franstalige CAP vulde helemaal geen leemte in, gezien 'Une Autre Gauche' reeds bestond. CAP had net ten volle de uitbouw van 'Une Autre Gauche' moeten ondersteunen. Als je niet in staat bent om dergelijke zaken in goede banen te leiden, hoe wil je dan een grootse operatie als een federale verkiezingsdeelname tot een goed einde brengen?"

Op 28 oktober zat jij de werkgroep Europa voor. Toen steunde je de beweging toch nog volop?

Herman Michiel: "Achteraf bekeken had er al voor 28 oktober moeten opgetreden worden tegen die plannen om Franstalige CAP's uit de grond te stampen. Ik vind het trouwens spijtig dat de SAP daarover niet vroeger alarm had geslagen. Maar ook wat er na die 28ste oktober gebeurde, riep vragen bij me op. Er werd een programmawerkgroep samengesteld, maar nooit kwam er echt een oproep tot medewerking aan die werkgroep. Alles verliep eigenlijk op een zeer stuntelige manier. En ook op dat punt merk je heel goed dat CAP vandaag niet klaar is voor zo'n verkiezingsdeelname. Als je echt wil werken aan een verkiezingsprogramma voor een partij in wording, dan moet je dat op een hele serieuze manier aanpakken, terwijl men nu niet verder geraakt is dan wat stukjes te kopiëren uit het programma van de SP-Nederland en hier en daar wat interessante ideeën samen te brengen. Dat is geen kritiek op de mensen die dat werk geleverd hebben. Onder de huidige omstandigheden en met de krappe timing van de verkiezingen kan je allicht niet veel beter. Hoewel, ik vond het dan toch wel eigenaardig dat de teksten van de enige werkgroep die echt teksten geproduceerd had, namelijk de werkgroep Europa, helemaal niet aan bod kwamen in dat programmavoorstel. Maar dat zal ook weer meer met vergetelheid dan met slechte wil te maken hebben."

Sommigen vonden het beter om te kiezen voor een karteformule...

Herman Michiel: "Kartel of links eenheidsinitiatief, iedere samenwerking zou de kansen op succes zeker vergroot hebben. En op dit vlak ligt de schuld niet bij CAP. Het is de PvdA die halsstarrig weigerde om een electorale samenwerking aan te gaan met CAP en ik vermoed dat de 15 decemberbeweging -voor sommigen althans- een verlengstuk is van dat sectarisme. Dat is uiteraard een trieste zaak. Algemener denk ik echter dat de misnoegdheid die ontstond rond het generatiepact niet diep genoeg ging om de mensen op een wat langere termijn in beweging te krijgen op een schaal die nodig is om op een geloofwaardige wijze te bouwen aan een nieuwe partij. Misschien moeten we maar meteen denken aan een Comité voor een Andere CAP?"

Jef Sleenckx: "We gaan door"

De CAP-conferentie van 3 februari nam de beslissing om deel te nemen aan de federale verkiezingen van 10 juni, met lijsten voor kamer en senaat. Hoe sta jij inmiddels tegenover die beslissing?

Jef Sleenckx: "De beslissing is genomen en dus voeren we ze ook uit. Momenteel halen we de nodige handtekeningen op om te kunnen opkomen. Blijkbaar verloopt dat heel vlot. Heel wat mensen tekenen zonder dralen, als ze horen dat het om de lijst van CAP gaat. Dat is alvast bemoedigend. We gaan dus door.

Tegelijkertijd stel ik ook wel vast dat we er niet in geslaagd zijn om links te verenigen, om iedereen

die tegen het neoliberalisme gekant is samen te brengen in één beweging. Dat blijft jammer. Uiteraard denk ik dan in de eerste plaats aan de PvdA, die samenwerking van de hand wees. Nu goed, ik kom nog steeds regelmatig in contact met delegees uit allerhande sectoren. Bij hen blijft de roep om een politiek alternatief aanwezig. Zij willen écht dat we doorgaan met CAP. Recent organiseerde we in Mol met het kankerfonds voor behoeftige kankerpatiënten, waarvan ik voorzitter ben, een grote quiz met een 400-tal aanwezigen. Heel wat gewone mensen kwamen daar spontaan naar mij toe om te zeggen dat ze ons initiatief een warm hart toedragen. We gaan door en we zien wel wat resultaat zal zijn.”

De conferentie besliste niet enkel een verkiezingsdeelname in Vlaanderen, ook in Wallonië komen er lijsten. Een goed idee, nu de samenwerking met de Franstalige partner 'Une Autre Gauche' aan diggelen ligt?

Jef Sleetckx: “Dat laatste blijf ik een groot probleem vinden. Vandaar dat Lode Van Outrive en ikzelf alsnog een poging zullen ondernemen om de scherven te lijmen. We gaan opnieuw overleggen met 'Une Autre Gauche', in de hoop dat de samenwerking kan hersteld worden. We zullen zien wat dat geeft.”

Is dat geen onbegonnen werk zolang CAP voordoet met de opbouw van Franstalige CAP's tegen UAG in?

Jef Sleetckx: “We willen tijdens de komende weken zoveel mogelijk mensen in Franstalig België verenigen. Geloof me, we gaan zeker geen LSP+ worden, hoor. Daar doe ik niet aan mee. We gaan niet enkel met UAG praten, we staan ook in contact met een heleboel Franstalige delegees, die ook gewonnen zijn voor een politiek alternatief. Die moeten we allemaal samenbrengen tegen het neoliberaal beleid.”

Er komen niet enkel senaatslijsten maar ook kamerlijsten. We staan vandaag drie maanden voor de verkiezingen. Hoe gaat dat allemaal in zijn werk gaan?

Jef Sleetckx: “Daar waar de regionale groepen het mogelijk achten zullen er inderdaad kamerlijsten komen. Het zijn de regionale werkingen die een lijst samenstellen en de campagne zullen voeren. Er komt wel nog een nationale conferentie op 14 april die uiteindelijk alle lijsten zal moeten goedkeuren. Iedereen is welkom op 14 april om zijn zeg te doen. Tot dan kan er nog volop gediscussieerd worden hoor.”

Sommigen vonden het beter om voor die eerste verkiezingsdeelname te kiezen voor een kartel. Wat is jouw mening daarover?

Jef Sleetckx: “We zijn inderdaad gaan praten met Groen! Dat gesprek was eigenlijk niet slecht. Het lijkt erop dat die partij haar programma geradicaliseerd heeft. Maar goed, onze conferentie heeft dat voorstel met een afgetekende meerderheid van tafel geveegd. Ik denk dat de mensen echt op zoek zijn naar iets nieuws. In een kartelformule is het niet zo makkelijk om je als een ‘nieuw’ alternatief voor te stellen. Maar we zullen zeker met Groen! blijven overleggen.”

David Dessers: CAP in perspectief

Na de val van de Berlijnse muur in 1989 stelde de SAP dat het socialisme in een dubbele crisis verkeerde. Enerzijds was er de loodzware erfenis van méér dan 60 jaar stalinisme, die een schaduw wierp over alle krachten die een ander model dan het kapitalisme verdedigden, wat hun positie rond dat stalinisme ook was.

Anderzijds was er het failliet van de sociaal-democratie, als een politieke stroming die een project

van geleidelijke hervormingen in de richting van het socialisme voorstond. Die sociaal-democratie vormde zich pijlsnel om tot een soort van sociaal liberale stroming die trouw de neoliberale politiek, het antwoord van de heersende klasse op het gesputter van de kapitalistische motor, mee uitvoerde. De sociaal-democratische partijen in Europa organiseerden inmiddels al die jaren mee de soberheid en de privatiseringen. Je kon ze dus bezwaarlijk nog hervormers in socialistische zin noemen.

Nochtans was de arbeidersklasse niet van het toneel verdwenen. Integendeel, de sociale meerderheid nam nog in aantal toe en bleef de kracht bij uitstek om de sociale verworvenheden, de welvaartsherverdeling en de solidariteit te verdedigen. Maar dan wel in een situatie waarin de twee belangrijkste politieke vertegenwoordigers van die arbeidersklasse uit de 20ste eeuw elk op hun eigen manier in een crisis verkeerden. De SAP ging er toen vanuit dat de botsingen tussen de georganiseerde vakbeweging en de sociaal democratie zouden blijven toenemen en dat er nieuwe linkse partijen nodig waren die de eisen van die arbeidersbewegingen (en andere antineoliberale sociale bewegingen) op een geloofwaardige wijze zouden moeten verdedigen. Er dreigde een situatie waarin de eisen van de arbeidersbeweging geen politieke vertaling meer zouden vinden. Een probleem. En dat probleem kon enkel maar beantwoord worden met nieuwe, brede, anti neoliberale of antikapitalistische partijen. Vandaar ons pleidooi voor een 'herschikking' van de linkse krachten en voor een politisering van de sociale strijd. Indien een dergelijk politiek alternatief zou uitblijven, zou extreem-rechts slapend rijk worden.

Op Europees vlak kreeg deze analyse voor een groot stuk gelijk. Er ontstonden sinds de start van de jaren 90 in tal van Europese landen nieuwe linkse partijen die vaak al snel vijf tot tien procent van de stemmen wisten te halen. Je kan beweren dat die partijen nooit groot genoeg werden om écht als brede arbeiderspartijen beschouwd te kunnen worden. Vast staat echter wel dat die partijen nuttige en noodzakelijke instrumenten vormden om de neoliberale politiek aan te klagen en te wegen op de hele linkerkant in hun land én in Europa. In Nederland zien we trouwens hoe een hervormde SP met alle vragen die je erbij kan stellen wél uitgroeide tot een echte uitdaging voor de sociaal-democratie...

Alleen... in ons land bleef de doorbraak uit. Sinds het einde van de jaren tachtig volgden de pogingen zich op: Regenboog, Rood-Groene Beweging, BSV, Gauches Unies, Debout etc. Deze ervaringen waren zeker en vast interessant en de ene was al wat succesvoller dan de andere, maar geen van hen leidde tot een blijvende politieke doorbraak van een links, antineoliberaal alternatief. Je kan tal van redenen bedenken waarom die doorbraak uitbleef, feit is dat een België zonder antikapitalisten in het parlement stilaan eerder de uitzondering dan wel de regel vormt in Europa.

Het CAP van Jef Smeets vormt de jongste poging om na een belangrijke sociale strijd dit politieke gat ter linkerkant op te vullen. CAP vormde een uniek instrument voor politieke herschikking, door de combinatie van enkele gekende boegbeelden uit de sociaal-democratie, heel wat delegees uit strijdbare sectoren en de inzet van enkele radicaal linkse organisaties. Helaas zorgen een hele reeks interne twisten die makkelijk hadden kunnen vermeden worden er samen met een overhaaste keuze voor verkiezingsdeelname voor dat de twijfel toeslaat in de geledingen van het CAP en dat de basis aan een behoorlijk tempo verbrokkelt.

Onder die omstandigheden pleitte de SAP ervoor om vandaag eerder verder te bouwen aan de beweging, dan nu onmiddellijk te kiezen voor een voortijdige kiescampagne. De meerderheid besliste er echter anders over. Met die keuze bezegelt het CAP stilaan zijn eigen verdere ontwikkeling. In het verleden leidden verkiezingsimplosies te vaak tot het einde van dergelijke bewegingen. Daarom hoopt de SAP van harte dat er op 11 juni voldoende energie zal overblijven om verder te blijven bouwen aan een alternatief. Anders wordt het de zoveelste gemiste kans op rij.